

Regioonide Komitee arvamus teemal „seos tööturu ning piirkondlike vajaduste vahel turismi valdkonnas”

(2009/C 200/03)

REGIOONIDE KOMITEE

- tunnistab, et turism annab kõikide liikmesriikide SKPsse olulise panuse, isegi kui selle roll ja olulisus ettevõtlusena on liikmesriigiti väga erinev, seda nii riikliku majanduse kui ka kohaliku ja piirkondliku majandusarengu seisukohast;
- tunnistab, et turismitööstus seisab vastamisi teatud väljakutsetega, millest peamine on majanduskriis. Antud kontekstis on hädavajalik turismitööstuse elavdamine ning ettevõtlikkuse toetamine selles valdkonnas, eriti kui võtta arvesse turismi sotsiaalset mõõdet tööhõives ning piirkondlikus ja sotsiaalses ühtekuuluvuses;
- rõhutab, et turismiarendus peab olema säästev, et mitte raisata loodusvarasid ega kahjustada looduskeskkonda. Turism peab väärtustama piirkonna looduslikku rikkust ning kasutama seda selliselt, et turismiarendus oleks säästev ja keskkonnasõbralik. Eesmärk on säilitada ja väärtustada keskkonda, kaitsta seda tulevaste põlvkondade jaoks ning luua tingimusi uute tööväimaluste tekitamiseks.

Raportöör: Konstantinos Tatsis (Kreeka, EPP) Drama, Kavala ja Xanthi piirkonna ühisvalitsuse esimees

I. POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE

1. tunnistab, et turism annab kõikide liikmesriikide SKPsse olulise panuse, isegi kui selle roll ja olulisus ettevõtlusena on liikmesriigiti väga erinev, seda nii riikliku majanduse kui ka kohaliku ja piirkondliku majandusarengu seisukohast;

2. märgib, et turism on paljude piirkondlike majanduste jaoks peamine sissetulekuallikas, kuid senini on selle teema ühenduse mõõde olnud väga piiratud. Seetõttu tervitab ta komisjoni teatist teemal „ELi uuendatud turismipoliitika: partnerluse edendamiseks Euroopa turismis” ja „Jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise Euroopa turismi strateegia”;

3. tervitab turismi tunnustamist ELi täiendava meetmevaldkonnana Euroopa Liidu toimimise lepingu (Lissaboni leping) artiklis 195 ning avaldab seepärast lootust, et kõnealuse lepingu ratifitseerimine saavutatakse võimalikult kiiresti, et tagada tugev õiguslik alus ELi tegevusele kõnealuses valdkonnas;

Turismi roll

4. märgib, et turism ja turismivaldkonna roll on olulised mitmest seisukohast vaadatuna, kuna neil on oluline mõju Euroopa majandusele tervikuna, ent ka liikmesriikide majandusarengule ja riikide SKP kasvule. Samas mõjutab turismi areng – peale kasulike mõjude haridusele ja tervishoiule, vaba aja veetmisele ja puhkusevõimalustele – oluliselt ka tööhõivet, kuna mitmed töökohad sõltuvad turismivoogudest ning paljud inimesed töötavad turismiinfrastruktuurides või nendega seotud valdkondades;

5. lisab, et turism aitab positiivselt kaasa suuremale sotsiaalsele ühtekuuluvusele, kuna loob võimaluse arenguks ja ettevõtluseks teatud piirkondades, kus ei ole teisi sissetuleku allikaid, jaotades osa saadud majanduslikust tulust kogu ühiskonnas laiali. Negatiivse iibe ja pingelise majandusliku olukorraga piirkondades võib kasvav turismisektor hoopis olukorda tasakaalustada, teatud juhtudel negatiivseid arenguid ümber suunata ja vajalikke struktuurilisi muutusi soodustada;

6. märgib, et vaja on rõhutada turismi olulisust Euroopa sotsiaalse teadlikkuse arendamise jaoks ELi kodanike liikuvuse kaudu. Turism aitab nimetatud teadlikkust tõsta tänu kodanike

suhetele ja kontaktidele teiste liikmesriikidega, teiste sotsiaalsete kultuuridega ja eri maadega, mis ühelt poolt toob esile erinevusi, ent teisalt rõhutab ühiseid väljavaateid. Kodanike liikuvus, millele aitab kaasa turismiarendus Euroopa piirkondades, on Euroopa kodakondsuse kontseptsiooni alus;

7. leiab, et turismiarendus on otseselt seotud selliste valdkondadega nagu keskkond ja kultuur. Keskkonnaaspektist on äärmiselt oluline edendada säästvat ja elujõulist turismiarendust toetavat poliitikat, nii et keskkonda kasutatakse seda kaitsval viisil. Mis puutub kultuuri valdkonda, siis võimaldab turism väärtustada nii kaasaegset kultuuriloomet kui ka Euroopa kultuuripärandi rikkust;

8. rõhutab, et turism loob piirkondlikul tasandil stabiilseid töökohti. Tööhõive edendamise ja tugevdamise kaudu avaldab see olulist mõju Lissaboni strateegia tööhõive eesmärkide saavutamisele;

Turismitööstuse väljakutsed piirkondlikul tasandil

9. tunnistab, et turismitööstus seisab vastamisi teatud väljakutsedega, millest peamine on majanduskriis. Antud kontekstis on hädavajalik turismitööstuse elavdamine ning ettevõtlikkuse toetamine selles valdkonnas, eriti kui võtta arvesse turismi sotsiaalset mõõdet tööhõives ning piirkondlikus ja sotsiaalses ühtekuuluvuses;

10. rõhutab, et turismiarendus peab olema säästev, et mitte raiasata loodusvarasid ega kahjustada looduskeskkonda. Turism peab väärtustama piirkonna looduslikku rikkust ning kasutama seda selliselt, et turismiarendus oleks säästev ja keskkonnasõbralik. Eesmärk on säilitada ja väärtustada keskkonda, kaitsta seda tulevaste põlvkondade jaoks luua tingimusi uute töövõimaluste tekitamiseks;

11. märgib, et turismiga seotud ruumilise planeerimise kava on piirkondlikul tasandil vahend, et mille abil on võimalik leida täiuslik tasakaal ettevõtlikkuse edendamise ning looduskeskkonna kasutamise vahel, vältides samas loodusvarade ja energia raiskamist igas piirkonnas. Mõnedes piirkondades on juba kehtestatud ülempiirid turismirajatiste arvu piiramiseks ning komitee soovib seda tava parimate tavade levitamise raames arutada. Sellega seoses soovib komitee kehtestada konkreetseid kriteeriumid kõnealuse ülempiiri hindamiseks vastavalt piirkonna arengueesmärkidele, sotsiaalsete vajadustele ning uute töökohtade loomisele;

12. leiab, et turismivaldkonnas esineb kolmesugust konkurentsi. Esimene neist on väliskonkurents ELi riiklike sihtkohtade ja väljaspool Euroopat paiknevate sihtkohtade vahel. Teine vorm on sisekonkurents, mis esineb Euroopa eri sihtkohtade vahel. Kolmas vorm on konkurents eri sihtkohtade vahel ühe riigi sees. Kõigil nendel konkurentsivormidel on oma konkreetset eripärad, mis nõuavad eri lähenemisviisi;

13. märgib, et turismi hooajalisus on teine väljakutse, millega piirkondlik turismitööstus vastamisi seisab. Probleemi olemuse tõttu ei ole vaja lahendust otsida mitte riiklikul, vaid piirkondlikul tasandil, kuna hooajalisus on seotud konkreetsete sotsiaalsete ja piirkondlike teguritega, mis mõjutavad otseselt turismivooge. Sellegipoolest on riigi tasandil võimalik arendada ja mitmekesistada turismitooteid, kohandades neid vastavalt hooajale;

14. nõustub, et turism on peamiselt teenustetööstus, mida iseloomustab tugev konkurents ja klientide kvaliteediotsing. Sellest tulenevalt peab turismitööstuse töäjõud olema kõrgel tasemel ning asjakohaselt koolitatud;

15. märgib, et vaja on toetada turismivaldkonnas tegutsevaid ettevõtteid, et neil oleks võimalik ligi meelitada kvalifitseeritud ning kõrgetasemelise koolituse läbinud töäjõudu. Sel viisil saavutavad turismitooted kogu Euroopas suurema dünaamilisuse ja suudetakse märkimisväärselt parandada külastajatele pakutavaid teenuseid, muutes Euroopa turismi sihtkohad ligitõmbavamaks;

16. rõhutab vajadust toetada väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid põhimõtte „Kõigepealt mõtle väikestele” („Think Small First”) alusel, mis on määratletud väikeettevõtete seaduses (Small Business Act). Turismisektor koosneb väga suures osas VKEdest. Sellest tulenevalt peab nende toimimist reguleeriv õigusraamistik olema VKEsid toetav ning tagama konkreetsete meetmete võtmise olemasolevate töökohtade säilitamiseks ning uute töövõimaluste loomiseks;

Ettepanekud

17. märgib, et turismitööstuse tugevdamine peab toimuma ELi üldise arengupoliitika raames, võttes arvesse ELi esmaseid arenguprioriteete ja peamiseid vahendeid;

18. teeb ettepaneku rakendada avaliku ja erasektori algatusi, et edendada nii õhu- kui ka mereühendusi Euroopa piirkondade vahel ning parandada nii Euroopa kodanike liikuvust;

19. juhhib tähelepanu asjaolule, et säästva arengu raames on üks arengu kahest alussambast keskkonna kasutamine ja kaitse;

20. märgib, et arengu teine samm on turismi sotsiaalse mõõde tugevdamine, pidades silmas tööhõive kaitset ning vajadust jaotada turismi kaudu saadud tulu kogu ühiskonnas;

21. teeb antud kontekstis ettepaneku luua selliseid algatusi, mille eesmärk on tugevdada turismivaldkonna tööhõivet töötajatele suunatud koolitusprogrammide kaudu; käivitada algatusi turismivaldkonna sidumiseks keskkonnaga ja edendada säästvat turismiarendust; toetada uute tehnoloogiate kasutuselevõttu piirkondlikes turismitoodetes, sidudes need kultuuri ja üldpakutavate teenustega; propageerida Euroopa turismi sihtkohtade võrgustiku loomist, mille puhul peetakse silmas keskkonnakaitset, kohaliku tootmise väärtustamist ja pakutavate teenuste parandamist; ning edendada selliseid ettevõtetlustavasid, mis aitavad kaasa ulatuslikumale ühiskondlikule edule ja tulu jaotamisele kogu ühiskonnas kohalikul tasandil;

22. märgib, et praeguseid tavasid ja ELi meetmeid, nagu näiteks pilootprojekt sotsiaalturismi kohta Euroopas ja „Destinations of excellence” (EDEN), on vaja tugevdada ning need tuleks muuta valdkondlikumaks. Selleks tervitab ta, et igal aastal valitakse mitu kategooriat, mis kanduksid aastast aastasse edasi, nii et sisu muutus ei tooks kaasa järjepidevuse katkemist aastate lõikes. Samuti kutsus ta Euroopa Komisjoni üles võtma meetmeid kohalike ja piirkondlike omavalitsuste piiriülese ja piirkondadevahelise koostöö innustamiseks, et edendada ühiseid turismitooteid;

23. rõhutab vajadust edendada alternatiivseid turismi vorme, et kasutada kõiki olemasolevaid võimalusi, luua uusi teenuseid ja edendada uusi tooteid;

24. teeb ettepaneku luua Euroopa säästva turismiarenduse mudel vastavalt kavale, mis hõlmaks kultuuri integreerimist turismitoodetesse, keskkonnakaitset, Euroopa turismitoodete konkurentsivõimet, piirkondadevahelise lennu- ja laevühenduse parandamist, ettevõtlikkuse ärgitamist ning uute tehnoloogiate kasutuselevõttu;

25. teeb ettepaneku tugevdada Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse (Cedefop) rolli piirkondlike omavalitsuste vahelülina ning paluda Cedefopil jätkata turismisektoris vajalike oskuste analüüsimist, lähtudes piirkondade vajadustest ja ambitsioonidest, et suurendada töövõimalusi ja parandada pakutavate teenuste kvaliteeti;

26. teeb ettepaneku, et kasutataks ära Euroopa kogemust kohalike tööalaste tegevuskavadega, järgides 89 territoriaalse tööalase pilootpakti eeskuju, ning et kavad koostataks piirkondlikul tasandil koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, hotellinduse, vaba aja ja kultuurivaldkonna esindajate, nende sektorite töötajate esindajate ning Euroopa alternatiivturismi sotsiaalpartneritega, et kujundada piirkondlikul tasandil ühtne poliitika tööhõive

toetamiseks turismisektoris. Tehakse ettepanek, et tegevuskavade meetmed saaksid taotleda toetust struktuurifondidest;

27. teeb ettepaneku, et võetakse meetmeid ajutiselt piirkondlike lennujaamade maksude vähendamiseks, et elavdada liiklust nendes lennujaamades ja parandada otseühendust turismivoogude peamiste lähteriikidega.

Brüssel, 22. aprill 2009

Regioonide Komitee
president
Luc VAN DEN BRANDE